

Protokoll

Fra møte i Hovedkomiteen

Dato: 12. desember 2012, kl. 10-17

Sted: Hotell Opera, Oslo

Møteleder: Jan Alexander

Deltakere:

Fra Hovedkomiteen: Jan Alexander (leder), Augustine Arukwe, Aksel Bernhoft, Åshild Krogdahl, Jørgen Lassen, Janneche Utne Skåre, Bjørn Næss, Inger-Lise Steffensen, Leif Sundheim (fra kl. 12), Torsten Källquist (for Line Sverdrup), Rose Vikse (for Audun Nerland).

Forfall: Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Margaretha Haugen, Audun Nerland, Line Sverdrup, Ole Torrissen, Olav Østerås

Fra Mattilsynet: Åse Fulke, Kirstin Færden

Fra sekretariatet til VKM: Lars E. Hanssen, Tron Øystein Gifstad, Danica Grahek-Ogden, Arne Mikalsen, Astrid Bjerkås, Marit Graff Hagen, Ingrid Slaatto Næss, Nina Sand, Marie Louise Wiborg (ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Leder av Hovedkomiteen, Jan Alexander, ønsket velkommen til møtet. Ingen medlemmer erklærte seg inhabile i sakene som skulle behandles.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Dagsorden og møteinnkallelse ble godkjent. Det ble besluttet å ta saken om VKMs 10-års jubileum tidligere under punkt tre.

Godkjenning av protokollen: Protokollen fra forrige møte 27. september ble godkjent uten anmerkninger.

3 Saker som skal behandles på møtet

Kombinasjonseffekter (11/005)

Kombinasjonseffekter av ulike kjemiske forbindelser diskuteres i ulike fora, og flere forskergrupper og internasjonale ekspertgrupper har sett på problemstillingen siden VKM publiserte sin rapport om kombinasjonseffekter i 2008. Hovedkomiteen diskuterte også kombinasjonseffekter på sitt møte 28. mars 2011. Komiteen konkluderte den gangen med at det kunne være fornuftig å se nærmere på saken, blant annet for å vurdere om det er grunnlag for VKM å gå ut med en presisering rundt konklusjonene fra VKMs rapport fra 2008.

Hovedkomiteen besluttet på sitt møte i mars å utarbeide et forslag til en kort uttalelse fra VKM om status på kombinasjonseffekter, blant annet ved å se nærmere på:

- konklusjonene i VKMs rapport fra 2008 opp i mot den nye vurderingen fra DG for Health & Consumers i EU-kommisjonen (SCHER, SCENIHR, SCCS).
- konklusjonene i VKMs rapport fra 2008 opp i mot annen vitenskapelig litteratur om problemstillingen, publisert etter offentliggjøringen av VKMs rapport i april 2008.

Et første utkast til uttalelse var utarbeidet av et VKM-medlem i forkant av møtet og teksten ble gjennomgått med komiteen.

Hovedkomiteens medlemmer kom med flere innspill og endringsforslag på møtet.

Vedtak:

Innspill fra Hovedkomiteens medlemmer skal innarbeides i nytt utkast til uttalelse og fremlegges for Hovedkomiteen på neste møtet.

Markering av VKMs 10 års-jubileum (12/009)

VKM ble opprettet 1. april 2004 og er 10 år i 2014. Dette er en fin anledning til å profilere VKM og styrke VKMs posisjon nasjonalt og internasjonalt.

Sekretariatet har startet planleggingen av jubileet, og søker i den forbindelse Hovedkomiteens råd. Hovedkomiteens medlemmer ble på møtet bedt om å komme med innspill og ta stilling til følgende spørsmål:

- Hva bør være målet med 10 års-markeringen?
- Hvilke tiltak bør gjennomføres?

Vedtak:

Sekretariatet innarbeider innspillene fra Hovedkomiteen i det videre arbeidet med planleggingen av 10 års-jubileet. Saken tas opp til nærmere diskusjon på det neste møtet i Hovedkomiteen.

Risikovurdering av mykotoksiner i korn (10/004)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av mykotoksiner (soppgifter) i norsk og importert korn. Bakgrunnen for oppdraget er blant annet at de siste års kornhøster i Norge har skapt bekymring på grunn av økt forekomst av særlig mykotoksinproduserende arter i soppfamilien *Fusarium*.

Hovedtemaet for møtet var å gjennomgå dyrehelse/fôr-delen av risikovurderingen av mykotoksiner i korn. Innspill fra møte i Faggruppen for fôr 5. desember var innarbeidet i utkastet. Når det gjelder humanhelsedelen er det kommet frem usikkerhet knyttet til detekterte/ikke detekterte toksinforbindelser (HT2/T2 og nivalenon) og denne delen ble derfor ikke ferdig til behandling på møtet. Humanhelsedelen og hele risikovurderingen kan derfor ikke sluttbehandles av Hovedkomiteen før neste møte.

Vedtak:

Hovedkomiteen vedtok dyrehelsedelen i utkast til risikovurdering med de kommentarer og endringsforslag som kom frem på møtet. Delene som omhandler humanhelse, sammendrag og konklusjoner skal behandles på det neste møtet i Hovedkomiteen.

Ny sak om salterstatter (12/008)

VKM har mottatt et utkast til oppdrag fra Mattilsynet om salterstatter (kaliumklorid). Oppdraget berører flere fagområder og Hovedkomiteen var i forkant av møtet bedt om å komme med innspill på hvordan VKM best kan gjennomføre oppdraget. Sekretariatet foreslo at arbeidet kunne fordeles slik:

- Faggruppen for smittestoffer og hygiene tar ansvar for det mikrobiologiske spørsmålet
- Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk tar ansvar for risikovurdering av kalium/kaliumklorid
- Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi tar ansvar for nyttevurdering av kalium/kaliumklorid
- Hovedkomiteen gir en samlet uttalelse basert på disse

Det var enighet om at oppdraget knyttet til mikrobiologiske spørsmål var uavhengig av nytte og risikovurdering av kaliumklorid, men at det må sees nærmere på om nyttevurdering/risikovurdering skal gjennomføres samlet, eller hver for seg. Videre var det ønskelig at mikrobiologisk vurdering ble besvart først, i og med at dette kan få betydning for hvilke matvarer det er aktuelt å vurdere for nytte/risiko.

Vedtak:

De forskjellige delene av nytte- risikovurderingen skal fremlegges for endelig godkjenning av Hovedkomiteen. Sekretariatet viderefremidler innspill på bestillingsutkastet til Mattilsynet og arbeider videre med å nedsette prosjektgrupper for å gjennomføre oppdraget. Utkast til risikovurdering av mikrobiologiske spørsmål skal fremlegges for Hovedkomiteen før sommeren 2013.

Fagseminarer i VKM

Sekretariatet har arbeidet med å få til et møte mellom EFSA's Scientific Committee (SC) og VKM's hovedkomité. VKM har fått tilbakemelding på at EFSA kan ta i mot Hovedkomiteen 10. april 2013. Sekretariatet luftet noen tanker rundt praktisk gjennomføring av turen til EFSA 9-11. april. For å få mest mulig ut av besøket skal det jobbes videre med å få til et møte med EFSA's sekretariat i tillegg til SC, samt at Hovedkomiteen må forberede saker de ønsker å diskutere med EFSA.

Vedtak:

Hovedkomiteen skal på sitt neste møte enes om temaer som skal tas opp med EFSA, samt hvordan disse skal fremlegges for SC. En egen arbeidsgruppe skal jobbe med dette på møtet.

VKM's aktivitetsplan for 2013 (12/007)

I forkant av møtet var første utkast til VKM's aktivitetsplan for 2013 sendt ut. VKM's aktivitetsplan skal godkjennes av Hovedkomiteen første kvartal 2013.

Hovedkomiteens medlemmer diskuterte utkastet og kom med innspill på aktiviteter som kan være aktuelt for Hovedkomiteen. Hovedkomiteen kom også med ideer til et fagseminar som kan være aktuelt for hele VKM å gjennomføre i 2013.

Vedtak:

Sekretariatet innarbeider innspill fra Hovedkomiteen i revidert utkast til aktivitetsplan for 2013. Revidert utkast sendes til de ulike faggruppene for innarbeiding av faggruppens aktiviteter. Nytt utkast til aktivitetsplan sendes ut med møtepapirer til det neste møtet i Hovedkomiteen.

4 Status for øvrige saker i Hovedkomiteen

Økologisk produksjon og økologisk produsert mat (11/007)

Mattilsynet har signalisert at oppdraget om vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat bør være en prioritert oppgave for VKM fremover.

I henhold til prioriteringer avklart med Mattilsynet har ikke arbeidet med vurderingen startet opp før sent høsten 2012.

Sekretariatet orienterte om at Faggruppen for dyrevelferd og dyrehelse har diskutert bestillingsutkastet og kommet med et forslag til sammensetning av prosjektgruppe som ble presentert på møtet. Hovedkomiteen ga sine innspill til sammensetning på møtet. Videre har Faggruppen for plantehelse hatt sitt første møte for å diskutere arbeidet med plantehesdelen i oppdraget, i tillegg til å komme med forslag til sammensetning av prosjektgruppe. Prosjektgruppe for plantehesdelen ble presentert muntlig på møtet, og Hovedkomiteen ba om å få kommentere et skiftelig forslag til sammensetningen av prosjektgruppe.

Nytte- risikovurdering av morsmelk (10/003)

Leder av Faggruppen for forurensning, naturlige toksiner og legemiddelrester ga en kort status om arbeidet med nytte- risikovurdering av morsmelk. Deler av arbeidet vil bli presentert på det neste møte i Hovedkomiteen.

5 Orientering om arbeidet i faggruppene

Faggruppen for smittestoffer og hygiene: Faggruppen har jobbet med innsigelser fra kjøttbransjen på risikovurderingen av slakting av småfe. Elles har faggruppen ingen saker under arbeid, men skal diskutere nye forslag til bestillinger fra Mattilsynet på sitt møte i desember.

Faggruppen for plantevernmidler: Har ikke hatt aktivitet i løpet av høsten, og venter på ny koordinator for faggruppen som begynner i mars. Det forventes normal aktivitet i 2013.

Faggruppen for genmodifiserte organismer: Har hatt ett hasteoppdrag på å vurdere publikasjonen "Long term toxicity of a Roundup herbicide and a Roundup-tolerant genetically modified maize" av Séralini et al. Arbeidet ble fremlagt for faggruppen 7. desember med planlagt publisering 20. desember. Ellers har faggruppen ferdigbehandlet slutføring av flere miljørisikovurderinger på oppdrag fra DN som skal publiseres i begynnelsen av 2013.

Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk: Har jobbet med risikovurdering av aluminium i samarbeid med Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester. Det er planlagt et nytt møte om saken i januar. Har også bidratt til Nytt-risikovurdering av morsmelk (10/003) om kontaminanter fra tåteflasker, smokker og morsmelk-tillegg.

Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester: I tillegg til risikovurdering av aluminium har faggruppen hatt mye arbeid med mykotoksiner i korn, risikovurdering av mulig helsefare ved konsum av kjøtt fra hjortevilt felt med blyholdig ammunisjon, samt morsmelksvurderingen.

Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr: Har jobbet med risikovurderingen av mykotoksiner i korn, samt helsevurderinger av enkelte GMO-søknader for mat og fôr.

Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi: Har avsluttet arbeidet med å vurdere maksimumsgrenser for vitamin A og D i kosttilskudd og risikovurdering av modell for berikning av mat og drikke. Begge vurderingene skal etter planen publiseres i januar.

Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd: Faggruppen har arbeidet med risikovurderingen av merking av vilt. Det gjenstår noe arbeid med å tydeliggjøre konklusjoner før arbeidet publiseres. Forventet publisering er i løpet av første kvartal 2013. Ellers har faggruppen påbegynt arbeidet med økologivurderingen.

Faggruppen for plantehelse: Faggruppen har jobbet med en selvinitiert risikokarakterisering av import fra Nord-Amerika av flisblandinger og råvarer for oppflising i Norge. Vurderingen skal etter planen publiseres i februar. Ellers har faggruppen diskutert sammensetning av prosjektgruppe for økologivurderingen.

6 Nytt fra EFSA

Orientering fra EFSA 10-års konferanse

Flere av VKMs eksperter deltok på EFSA 10-års konferanse 7-8. november, ” **Challenging boundaries in risk assessment – sharing experiences**”. Koordinator for Hovedkomiteen oppsummerte hovedinntrykkene VKMs deltakere satt igjen med fra konferansen.

7 Orientering fra Mattilsynet

Mattilsynet informerte kort om listen over forslag til nye bestillinger for 2013. Sekretariatet vil diskutere forslagene nærmere med Mattilsynet i begynnelsen av 2013.

8 Nytt fra sekretariatet

Bemanningssituasjonen i sekretariatet

Det er ansatt fire nye personer i sekretariatet:

- Ny fagkoordinator for GMO, Ville Sipinen, fast ansatt fra 1. desember 2012.
- Administrasjonssjef, Gisle Solstad, kommer fra stilling som økonomisjef i ESA i Brussel, starter 1. mars 2013.
- Koordinator for plantevernmidler, Edgar Rivedal, seniorforsker, dr. philos og medlem av Faggruppen for plantevernmidler, starter 1. mars 2013.
- Koordinator for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk: Gro Haarklou Mathisen, postdoktor, dr. scient, starter 1. mars 2013.

Mulighet for utvidet oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har vært i kontakt med VKM for å diskutere muligheter for å utvide oppdrag for vitenskapelige vurderinger på flere områder. Det skal være et nytt møte i januar der dette skal diskuteres nærmere.

Spørreundersøkelse blant VKMs medlemmer

VKM planlegger å sende ut et spørreskjema til medlemmer av VKM:

- Hvorfor eksperter vil være medlem av VKM?

- Hvordan medlemmene ser på arbeidet (kvalitet, gjennomføringsevne)?
- Hva kan forbedres?

Svarene skal brukes i forarbeidet med oppnevning av ny komité for 2014-2017.

9 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

10 Nye møtedatoer

30-31. januar 2013.